

KEKK

(kohaliku omavalitsuse energia- ja kliimakava)

Eesmärk ja riigipoolsed ootused

5. mai, 2022
Tartu

Aivi Allikmets
Eva-Ingrid Rõõm

Homse hoidjad

A black and white photograph of several ants walking across a sand dune, positioned at the bottom of the slide.

Kuidas me jõudsime KEKKini?

ÜRO 2015.a Pariisi kliimakokkulepe



Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2018/1999 -REKK



Valdkondlikud arengudokumendid ja poliitika põhialused



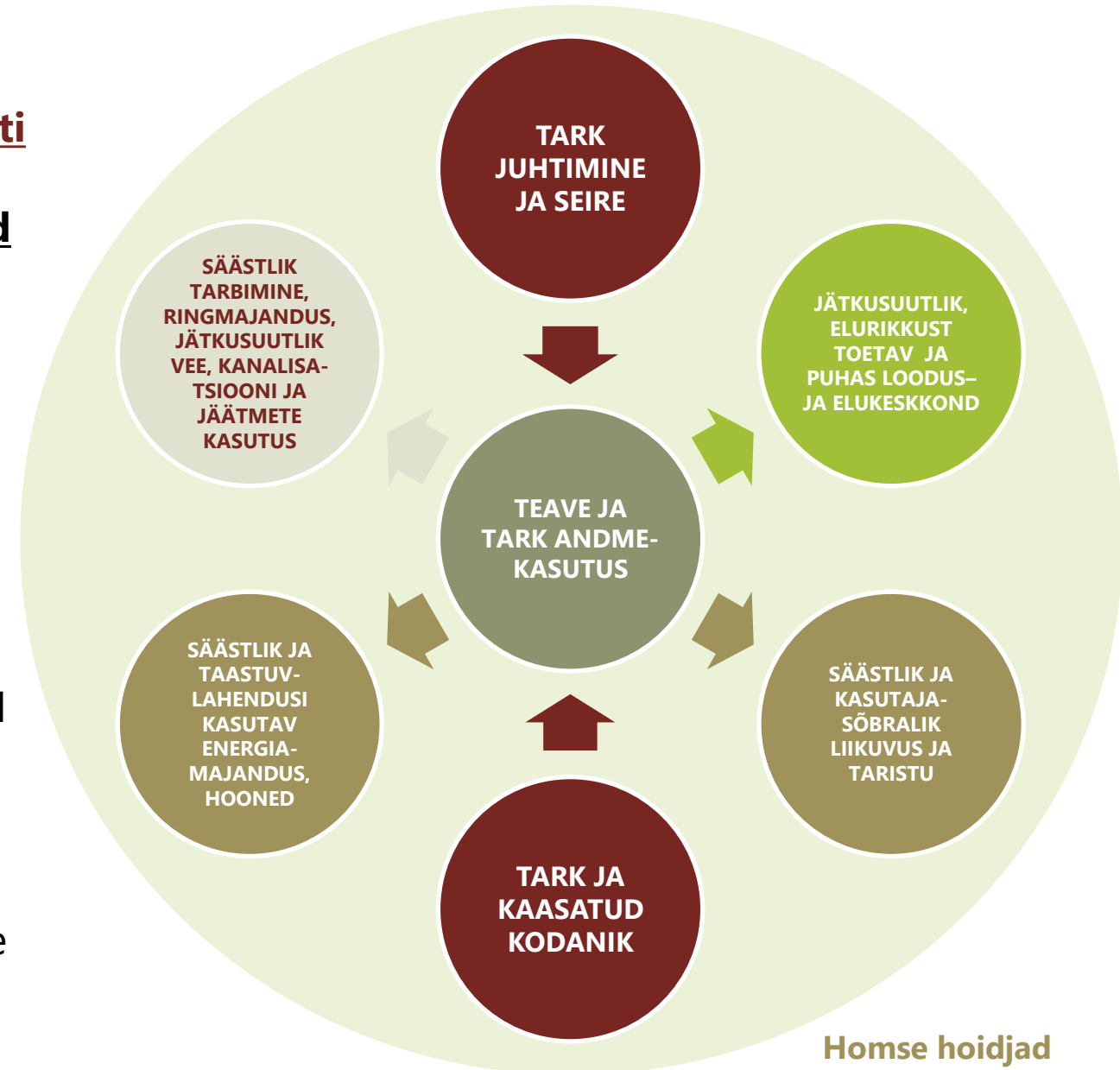
KOV*i* energia- ja kliimakava (KEKK)



KOV*i* arengudokumendid või arengustrateegia

Targa, jätkusuutliku ja kliimaneutraalse linna / omavalitsuse eesmärk

- Tark linn / omavalitsus kui kliimaneutraalsuse võti ja KEKK (Kohalike omavalitsuste energia- ja kliimakava) kui vastav võtmedokument - kaasatud on kõik valdkonnad ja tegevused on lõimitud, tegevused seotakse kohe vastavatesse valdkondlikesse strateegia- ja tegevuskavadesse
- **Energiatõhusus**, nullmajad, plussmajad, energiaklastrid
- Dekarboniseeritud täielikult **taastuvatel kütustel baseeruv energia**
- **Tõhus liikuvus kõigile** – puhas, kindel ja ühendatud
- **Puhas loodus- ja elukeskkond** kõigile
- **Ringmajandusele** üleminek
- **Infotehnoloogia** – valdkondade üleselt kaasaegsete lahenduste saavutamiseks



KEKK (KOV*i* energia- ja kliimakava)

Kliima- ja energiakava käsitleb põhjalikult konkreetse KOV-i piirkonnas ilmnevaid asjakohaseid aspekte võttes arvesse allpool loetletud valdkondi:

- Energeetika ja varustuskindlus;
- Tervis, sotsiaalhoolekanne ja päästevõimekus;
- Maakasutus ja planeerimine;
- Looduskeskkond;
- Majandus s.h keskkonnahoidlikud riigihanked ja ringmajandus;
- Biomajandus;
- Kogukond, teadlikkus ja koostöö;
- Taristu ja ehitised;
- Transport ja liikuvus.

KEKKi koostamine

- Kaardistada hetkeolukord
- Tuua välja igas valdkonnas KOV-i poolt siiani ellu viidu
- Seada eesmärgid ja kirjeldada KOV-i planeeritud tegevusi ja leevendavaid meetmeid
- Määrata mõõdetavad näitajad eesmärkide täitmise jälgimiseks



Millised on omavalitsuste võimalused KEKKi raames?

Olla eestvedaja oma vastutusalas:

- KOV haldusala hoonete renoveerimine,
- Läbimõeldud ja mugav jäätmekäitlus ja ringmajanduslahendused

Olla eeskuju:

- Jätkusuutlikkust ja kliimaeesmärke arvestavad hanked (nii tulemus kui viis selle saavutamiseks), toodete elukaare arvestus
- Taastuvtranspordi kasutuselevõtt / jätkamine KOV asjaajamises,
- Kohalik mahetoit koolides ja lasteaedades
- **Hoolimine keskkonnast toob uusi elanikke ja hoiab olemasolevaid**

Olla kaasaja:

- Rohealade kaasavad planeerigud,
- Taastuenergia tootmiste kohalikud kogukonnad

Olla abiks ja toeks:

- Kohalike rohealgatuste ja -ettevõtluse soosimine, nõustamine ja toetamine,
- Koolitus ja teavitus
- NIMBY teemade lahendamine



Varihind – hind, mis arvestab antud tegevuse mõju keskkonnale, inimeste heaolule ja majandusele

Turuhind – hind, mis arvestab antud tegevuse turunõudlust

The Economics of Biodiversity: The Dasgupta Review

Mõelda läbi kaasmõjud:

- Päikesepargid ja elurikkuse säilitamine,
- Teeservade hooldus,
- Läbimõtestatud üleminek taastuenergia kasutusele

Homse hoidjad

Kellel on juba KEKK?

Omavalitsused, kus KEKK on olemas:

1. *Muhu vald*
2. *Ruhnu vald*
3. *Saaremaa vald*
4. *Hiiumaa vald*
5. *Tallinna linn*
6. *Tartu linn*



Kellel on KEKK koostamisel meetme „ Kliimamuutuse leevendamise ja sellega kohanemise kavade koostamine “:	16	<i>Nõo vald</i>	
1	<i>Antsla vald</i>	17	<i>Peipsiääre vald</i>
2	<i>Elva vald</i>	18	<i>Põhja-Pärnumaa vald</i>
3	<i>Haapsalu linn</i>	19	<i>Põltsamaa vald</i>
4	<i>Haljala vald</i>	20	<i>Pärnu Linnavalitsus</i>
5	<i>Häädemeeste vald</i>	21	<i>Rakvere linn</i>
6	<i>Kadrina vald</i>	22	<i>Rakvere vald</i>
7	<i>Kambja vald</i>	23	<i>Rõuge vald</i>
8	<i>Kastre vald</i>	24	<i>Saarde vald</i>
9	<i>Keila Linnavalitsus</i>	25	<i>Setomaa vald</i>
10	<i>Kihnu vald</i>	26	<i>Tapa vald</i>
11	<i>Luunja vald</i>	27	<i>Tartu vald</i>
12	<i>Lääne-Nigula vald</i>	28	<i>Tori vald</i>
13	<i>Lääneranna vald</i>	29	<i>Vinni vald</i>
14	<i>Mustvee vald</i>	30	<i>Viru-Nigula vald</i>
15	<i>Narva Linn</i>	31	<i>Vormsi vald</i>
		32	<i>Võru linn</i>
		33	<i>Võru vald</i>
		34	<i>Väike-Maarja vald</i>



Kuidas KOV saab panustada kliimamuutuste leevendamisse ja mõjuga kohanemisse? *(30 min)*

- Valige viis kõige olulisemat tegevust igast valdkonnast, vajadusel lisage või täiendage enda omavalitsuse seisukohast oluliste tegevustega
- Ühisosa leidmine igas valdkonnas
- Näide olulisima valdkondliku tegevuse põhjal: palun hinnake antud tegevuse korral **olulisus keskkonnale / maksumus / ajakriitilisus / tulu / kogukonna ootus**
- KEKKi loomisel tehtavast algolukorra kaardistusest tulenevate vajalike tegevuste prioriseerimine peaks käima andmepõhiselt (teadaolev keskkonnamõju, teadaolev maksumus jne) antud kriteeriumite alusel

Millised on tänased suurimad probleemkohad ja arenguvajadused KOVide võimekuse tõstmisel, milline peaks siinkohal olema riigi roll? *(15 min)*

- Millised on suurimad probleemkohad, mida KOV ise saab lahendada? Palun nimeta vähemalt kolm.
- Millist abi oodatakse riigilt? Palun nimeta vähemalt kolm tegevust.
- Grupeerime vastused nii KOV kui riigi vaates sarnaste teemapüstituste järgi.
- Valime hääletusega mõlematest kolm kõige olulisemat.

Kas ja kuidas saab avalik sektor mõjutada (sh suunamine, eeskuju, regulatsioon) erinevate valdkondade arengut ja mida ise konkreetselt oma pädevuse piires saaks ja tuleks teha? *(10 min)*

- Palun tuua häid näited oma omavalitsuses tehtust ja planeeritavast. Võimalusel 3 näidet (võib ka rohkem).
- Kas oskate tuua eeskujuks mõnda teist omavalitsust, kes on hea eeskuju? 2-3 näidet?

Kuidas rakendada KEKK-e, sh kasvatada teadlikkust ja võimekust kava realiseerida KOV ametnike poolt nähes samal ajal suurt pilti ja kaugemat tulevikuvaadet? *(10-15 min)*

- **Palun loetlege probleeme, mis KEKKide loomisega seostuvad.** Palun vähemalt 3, aga võib ka kõik hingelt ära rääkida 😊.
- **Palun tooge näited headest kaasnevatest võimalustest, mida KEKK loomine kaasa toob.** Palun 2-3 näidet

Täname tähelepanu eest!

KEKK - Eesmärk ja riigipoolsed ootused

*Aivi Allikmets
Eva-Ingrid Rõõm*

Käivitunud on meede „Kliimateadlikkuse suurendamine“, mille käigus erinevad ülikoolid (Tartu Ülikool, TLÜ, EMÜ, Bergeni Ülikool) seovad kliimateadlikkuse kõikide Eesti õppekavade õpetegevustesse alates lasteaiast kuni gümnaasiumi lõppastmeni ja toimub ka õppejõudude koolitamine vastavate programmide õpetamiseks.

Seega, kannatust, umbes 10 aasta pärast ei ole vaja teadlikkuse pärast enam muretseda 😊. Meie lapsed, nagu juba nüüd IT-valdkonnas, on selleks ajaks targemad kui meie.

Meie võimalus on teha midagi head ära juba enne kui meie lapsed tulevad küsima: „Aga mida sina oled teinud, et nii ei läheks?“